བོད་མིའི་དཔྱད་གཞི།

TIBETAN NEWS

Regd. No. HPTIB/2017/74104 བོད་རྒྱལ་ཡོ་ ༡༩༥༩ རང་གནས་ཤེང་འབྲེལ།

ཐོན་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་བདུན་རིའི་ལས་རིམ་གསར་ཁོག

ཐོན་རིའི་དུས་ཚིགས། Vol. 55 Issue 48 Price Rs. 1 27th November 2024

Published by: Tsering Yangkyi, DIIR, **Printer:** Narthang Press (DIIR), CTA, Gangchen Kyishong, Dharamshala-176215 H.P., INDIA **Name of Editor:** Ngawang Thogmed, **Place of Publication:** CTA, Gangkyi, Dharamshala-176215 H.P., INDIA Tel:+91-1892-222457/222510 **Email:** diiraddl.secy@tibet.net **Website:** www.bod.asia

ངའི་ཁ་ལས།

རྒྱ་ནགས་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རྩ་ཁྲིམས་ཀྱི་སྒྲོམ་གཞི་ནང་ཁྲིམས་མཐུན་གྱི་ཐོབ་ཐང་ཡོད་པའི་བོད་རིགས་ཡོངས་ལ་མི་རིགས་མ་གནས་རང་སྒྲོང་གི་གནས་བབ་ཚད་ལྡན་ཕྱོགས་ཀུན་ལ་ཞིག་དགོས། བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་བཀའ་ཤག་གིས།

དཔལ་ལྡན་སྲིད་སྐྱོང་སྲིན་པ་ཚེ་རིང་མཚོག་ཐེངས་དང་པོ་པོར་ཅུ་རྒྱལ་དུ་ཕྱོགས་ཕེབས་ཀྱིས་བོད་དོན་ཞུ་གཏུག་གནང་བ།

།།མི། །བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་དཔལ་ལྡན་སྲིད་སྐྱོང་སྲིན་པ་ཚེ་རིང་མཚོག་ཅེ་ལམ་ཡུ་རོབ་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་ཏུ་བོད་དོན་ཞུ་གཏུག་གི་མཛད་འཆར་སྲིལ་ཡོད་པ་ལྟར། པོར་ཅུ་རྒྱལ་རང་དུ་ཐེངས་དང་པོ་ཚེད་ཕེབས་ཀྱིས་གནད་ཡོད་དཔོན་རིགས་དང་མཉལ་འཕྲད་གནང་ཡོད་ཅིང་། གཞུང་འབྲེལ་ཕྱོགས་ཕེབས་དེ་ཉིན་ནི་རྨང་ལས་བཅུ་དྲུག་པའི་བཀའ་ཤག་ངོས་ནས་བོད་དོན་ཞུ་གཏུག་དང་དེའི་ཁོངས་ལས་བརྒྱལ་ཀྱི་ལས་འགུལ་སྤར་ལྟག་སྲིལ་རྒྱའི་ལས་དོན་ཀྱི་ཚ་ཤས་ཤེག་ཏུ་འགྱུར་ཡོད་པ་རེད།

དེ་ཡང་དཔལ་ལྡན་སྲིད་སྐྱོང་མཚོག་པོར་ཅུ་རྒྱལ་དུ་ཐེངས་དང་པོ་ཚེད་ཕེབས་རྩར་པོར་ཅུ་རྒྱལ་གྱོས་ཚོགས་ཀྱི་ཚབ་སྲིད་ཚོགས་ཕ་འདྲ་མེན་ཀྱི་འཐུས་མི་མཉལ་མོལ་གནང་ཡོད་པ་དང་། དེའི་ཁོངས་སྲུ་ཚབ་སྲིད་ཚོགས་པ (Social Democrat Party) ཡི་གྲོས་ཚོགས་འཐུས་མི་རི་ཕྲེ་ན་ཐྲས་ཏོ་སི་ (Regina Bastos) ལགས་དང་། ཐྲུ་ཏུ་ནུ་ཏེན་ཏྲ་ར (Bruno Ventura) ལགས། (LIVRE) ཚབ་སྲིད་ཚོགས་པའི་གྲོས་ཚོགས་འཐུས་མི་རུ་ཏི་ཏ་བ་རེ་སི་ (Rui Tavares) ལགས། (People Animals Nature) ཚབ་སྲིད་ཚོགས་པའི་གྲོས་ཚོགས་འཐུས་མི་ཏེ་ས་ཏུ་ས་རེ་ལ་ (de Sousa Real) ལགས། (Liberal Initiative Party) ཚབ་སྲིད་ཚོགས་པའི་གྲོས་ཚོགས་འཐུས་མི་རོ་ཏེ་ཀོ་ར་རའི་བ(Rodrigo Saraiva) ལགས་དང་མཉལ་འཕྲད་ཀྱིས་བོད་དོན་སྙིང་དང་། ཡང་སྒོས་བོད་ནང་གི་ཇ་དཀར་གནས་སྟངས་སྐོར་ཞུ་སྐུལ་གནང་ཡོད།

མཉལ་མོལ་སྐབས་དཔལ་ལྡན་སྲིད་སྐྱོང་སྲིན་པ་ཚེ་རིང་མཚོག་གིས་ཡུ་རོབ་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་ལྟར་ལྷ་ཆ་ཤས་ཀྱི་ལྟ་ཁ་ཅིག་ཡང་ཡོད་ཀྱི་ཨེ་ཤི་ཡ་ནས་ཡང་ཁ་ཕྱིར་ཕྱིན་ཡོད་ཅིང་། ཕ་ཁ་ཤས་ནས་ཡ་ཡ་ཅ་ཤ (Vera Jardim) མཚོག་དང་ལྷན་ཐུབ་མཉལ་མོལ་གནང་ཡོད། སྲུ་ཞབས་པེ་ར་ཏར་ཏེམ (Vera Jardim) མཚོག་ཏུ་ཕྱི་ཡོ་ ༢༠༠༧ དང་ ༢༠༠ཆ་ལོར་ཕྱི་ནོར་མ་ཆ་ཤུགས་མགོན་ཆེན་པོ་མཚོག་པོར་ཅུ་རྒྱལ་དུ་ཆེའི་ས་ཁྲུར་ཤུགས་མཉལ་འཕྲད་ཞུས་ཡོད།

དེ་མཚུངས་དཔལ་ལྡན་སྲིད་སྐྱོང་མཚོག་གིས་ཕོར་ཏུ་གཱལ་ཁ་ཁ་ཏ (Rui Tavares) ལགས་ཀྱི་ཁ་ཕྱིན་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ཁ་ཏོ་ཁ (People Animals Nature) ཚབ་ཀྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཁ་ཏ (de Sousa Real) ལགས། (Liberal Initiative Party) ཚབ་ཀྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཁ་ཏ (Rodrigo Saraiva) ལགས་ཀྱི་ཁ་ཏ (Lusa) ཁ་ཏ (Expresso) ཁ་ཏ ལ་ཡ (Batalha) ལ་ཡ ལ ཁ ཏ ཁ ཏ (Liberal Initiative Party) ཚབ་ཀྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཁ ལ ཁ ཏ ཁ ཏ ལ ཁ ཏ ཁ ཏ ལ ཁ ཏ ཁ ཏ

དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག་གིས་སྟེ་ཁྲིད་པའི་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་རྒྱ་ཆབ་ཚོགས་ཆུང་ནས་ཨེན་ཡུལ་གྲོས་ཚོགས་ཕྱི་འབྲེལ་ལས་དོན་ཚོགས་ཆུང་གི་ཚོགས་མི་སོགས་མཇལ་འཕྲད་ཀྱིས་མུ་མཐུད་གཞུང་འབྲེལ་ལས་རིམ་བསྒྲུངས་པ།

ཨཱཡུ། ཁྱི་ཡོ་ ༢༠༢༤ རྒྱ་བ་ ༩༩ ཚེས་ ༢༠ ཉིན་དཔལ་ལྡན་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ཚོགས་གཙོ་མ་ཁན་ཝོ་བསོད་ནམས་བསྐན་འཕེལ་མཆོག་གིས་སྟེ་ཁྲིད་ཡོག་ སྤྱི་འཐུས་རྒྱ་བཆེ་རིང་ལགས་དང། སྤྱི་འཐུས་དབྱ་ཆུ་བསོད་ནམས་རིན་བྱ་ལགས་བཅས་ལས་གྲྭ་པའི་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་རྒྱ་ཆབ་ཚོགས་ཆུང་ནས་ཨེན་ཡུལ་རྒྱ་ཁབ་ནང་དེ་གའི་གཞུང་གི་སྒོང་སྟོན་པ་དང། ཡིས་ཚོགས་ཕྱི་འབྲེལ་ལས་དོན་ཚོགས་ཆུང་གི་ཚོགས་མི་གཉིས། ཨེན་ཡུལ་ཀྱི་སྤྱི་དོན་ཚོགས་པ་ཡོངས་ལས་གྲུབ་པའི་ཡིས་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་པ་བཅས་ཀྱི་ཚོགས་མི་མང་ལ་འཕྲད་ཀྱིས་མུ་མཐུད་གཞུང་འབྲེལ་ལས་རིམ་བསྒྲུངས་ཡོད་པ་རེད།

དེ་ཉིན་ཡོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་རྒྱ་ཆབ་ཚོགས་ཆུང་ནས་ཨེན་ཡུལ་གཞུང་གི་སྒོང་སྟོན་པ་རྒྱ་ཁབ་ཏེ་ཧིཏ་ ཏོ་རན་སི་ (David Torrance, Government Advisor) མཆོག་དང། ཡིས་ཚོགས་ཀྱི་ཕྱི་འབྲེལ་ལས་དོན་ཚོགས་ཆུང་ (Foreign Affairs Committee) གི་ཚོགས་མི་ཡིས་ཚོགས་འཐུས་མི་ཏན་ ཀར་ཏེན་ (MP Dan Carden) ལགས་དང། ཚོགས་མི་ཡིས་ཚོགས་འཐུས་མི་བེ་ཡེར་ མེག་ཏོ་ལ་(MP Blair McDougall) ལགས་བཅས་དང་ ལྷན་རིམ་པས་མཇལ་འཕྲད་དང། དེ་བཞིན་ ཨེན་ཡུལ་ཡིས་ཚོགས་འདོག་མའི་ནང་གི་ཚོགས་ གཙོའི་ཡིས་ཚོགས་ཀྱི་ལས་རིམ་གཟིགས་ས (Speaker's Gallery) ནང་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ སྤྱི་ཆབ་ཚོགས་ཆུང་གི་ཚོགས་མི་རྣམ་པ་གདན་ ཞུས་ཀྱིས་ཨེན་ཡུལ་སྲིད་ཐྲོན་མཆོག་གིས་དྲིས་ ལན་ཀྱི་ཡིས་ཚོགས་ལས་རིམ་བཀག་ཟིགས་ཞིབ་ ཁེས་པའི་ཚོགས་མི་རྣམས་དང་ཡྱིན་བོད་དང། དཀོང་ཏེ་ཨེན་ཡུལ་ཀྱི་སྲིད་དོན་ཚོགས་ པ་ཡོངས་ལས་གྲུབ་པའི་ཡིས་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་པ (All Party Parliamentary Group (APPG))

ཡིན་ཡུལ་ཀྱི་ལྷན་ཁག་ཁ་ཡོངས་ལས་ ཀུན་ཁ་བཅས་ཀྱི་རང་སྒྲོང་གཞུང་སོ་སོའི་དབར་ འབྲེལ་ལས་གནང་ཡོད་པ་ཨིན། ཁ་ཡིག་ ཀ་ཅོ་ཏ་ལེན་ཏེ། ཝེལ་ས། ཐྲང་ཨར་ ལེན་ཏེ་བཅས་ཀྱི་རང་སྒྲོང་གཞུང་སོ་སོའི་དབར་ འབྲེལ་ལས་གནང་ཡོད་པ་ཨིན། ཁ་ཡིག་ ཀ་ཅོ་ཏ་ལེན་ཏེ། ཝེལ་ས། ཐྲང་ཨར་ ལེན་ཏེ་བཅས་ཀྱི་ཁ་ཡིག་ཚད་ལེན་ཀྱི་ ཐུན་ཚན་ཡིན། ཁ་ཡིག་ཚད་ལེན་ཀྱི་ ཐུན་ཚན་ཡིན་ལ་ཁ་ཡིག་ཚད་ལེན་ ཀྱི་ཐུན་ཚན་ཡིན།

དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག་གིས་སྟེ་ཁྲིད་པའི་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་སྒྲ་ཚབ་ཚོགས་ཆུང་ནས་ཨེན་ཡུལ་གྲོས་ཚོགས་འོག་མའི་ཚོགས་གཙོ་མཆོག་སོགས་དང་མཇལ་འཕྲད་གནང་བ།

རྒྱལ་ཁྱིམ་ཡོ་ ༢༠༢༤ བྱང་བ་ ༡༡ ཆེས་ ༡༥ ཉིན་སྨབས་ ༡༧ པའི་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཁན་ཡོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཛིན་མ་མཆོག་གིས་སྟེ་ཁྲིད་པའི་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་སྒྲ་ཚབ་ཚོགས་ཆུང་ནས་ཨེན་ཡུལ་ནང་གྲོས་ཚོགས་འོག་མའི་ཚོགས་གཙོ་མཆོག་སོགས་མཇལ་འཕྲད་ཀྱིས་མུ་མཐུད་ལས་རིམ་རྒྱོང་བཞིན་ཡོད།

དེ་ཡང་ཕྱི་ཚེས་ ༡༥ ཉིན་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་སྒྲ་ཚབ་ཚོགས་ཆུང་ནས་ཨེན་ཡུལ་གྲོས་ཚོགས་འོག་མའི་ཚོགས་གཙོ་སྒྲ་ཞབས་ལེན་རُ་ཡེལ་ (Lindsay Hoyle) མཆོག་དང། ཨེན་ཡུལ་གྲོས་ཚོགས་འོག་མའི་ཚོགས་ཀྱི་ དཔལ་ལྡན་ཚོགས་ཀྱི་ཡིག་ཚང་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ཡིག་ཚང་ཁྲིན་ཏོ་ (Baroness Julie Smith) ལགས། གྲོས་ཚོགས་ཡོད་མའི་ཚན་ཞབས་ཅེ་ཕྲི་ཡོ་ (David Alton) ལགས། ཀུ་ཡང་མ་ལགས། ཀ་ཅོ་ (Bobby Dean) ལགས་བཅས་དང་ ལྷན་རིམ་པས་མཇལ་འཕྲད་གནང་ཡོད་འདུག

ལྷན་ཁང་ཁྲིམས་བཟོའི་ལས་དོན་གྱི་བཀྲད་རིམ་ཁ་ཤས་ཡིན། ཐོག་མར་སྲིད་དོན་ཚོགས་པ་ནས་ཡིན། པ་གྲོས་ཚོགས་འོག་མའི་འཐུས་མི་རྣམ་ཞབས་ཐུ་ཡེ། ཁེ་ཝ་ཡར་ཁ་ཕམ་ཀ (Baroness Julie Smith) ལགས། ཁ་ཤས་ཀ་ཅོ་ཁྲིད་ཀྱི་ ཕ་ཁ་ཤ (David Alton) ལགས། ཀ་ ཁ (Bobby Dean) ལགས་ཀ་ཅ ཁ ཁ ཁ

ཨ་རིའི་རོགས་ཚོགས་ཀྱི་བོད་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་བདེ་དོན་ལ་སྨན་པའི་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལས་གཞི་བོད་མིའི་འདུས་ཕྲོད་ཀྱི་དཔལ་འབྱོར་དང་། སྤྱི་ཚོགས། རིག་གཞུང་བཅས་ཀྱི་བཟོད་ནུས་གོང་མཐོར་སྤེལ་བ་ཞེས་པ་དབྱ་འབྱེད་གནང་།

ཁྲི། ཕྱི་ཡོ་ ༢༠༢༩ ཟླ་བ་ ༡༡ ཆེས་ ༢༥ ཉིན་བཞུགས་སྣར་ཆུ་རམས་ལའི་བོད་ཀྱི་ཟླས་གར་ཚོགས་ཁང་དུ་ཨ་རིའི་རོགས་ཚོགས་ཀྱི་ལྷོ་ཨེ་ཤི་ཡའི་བཅན་བྱེལ་བོད་མི་རྣམས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་བདེ་དོན་ལ་སྨན་པའི་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལས་གཞི་ལྷོ་ཨེ་ཤི་ཡའི་བོད་མིའི་འདུས་ཕྲོད་ཀྱི་དཔལ་འབྱོར་དང་། སྤྱི་ཚོགས། རིག་གཞུང་བཅས་ཀྱི་བཟོད་ནུས་གོང་མཐོར་སྤེལ་བ་ཞེས་པ་དངོས་སུ་དབྱ་འབྱེད་གནང་ཡོད།

དེ་ཡང་གོང་ཚེས་ཉིན་གྱི་ཕྱི་དྲུ་ཆུ་ཚོད་ ༠༥ ཐོག་བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་སྲིད་ཚབ་ཡྭང་ར་ཐར་ལམ་སྒྲོལ་མ་མཆོག་དང་། བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ཚོགས་གཙོས་ཁེང་མཆོག ཨ་རིའི་རོགས་ཚོགས་ཀྱི་རྒྱ་གར་དང་འབྲེལ་ཡུལ་ཁུལ་གྱི་ལས་གཞིའི་ངོས་སྟོན་པ་ཨེས་ཀྱི་བཅན་ཨོ་ལིའ་ (Steven Olive) ལགས་ཐེ་བའི་ཨ་རིའི་རོགས་ཚོགས་ཀྱི་སྐུ་ཚབ་ཚོགས་ཆུང་། བཀའ་དྲུང་ཆུ་སྐུ་སྦྲ་གཉིས་ཆོ་ཀྱལ་ལགས། དཔལ་འབྱོར་དྲུང་ཆེ་ཆོ་རིང་དོན་གྱི་ལས་ཁུངས། ཨེས་རིག་དྲུང་ཆེ་འཇིགས་མེད་རྣམ་ཀྱལ་ལགས། འཕྲོད་བསྟེན་དྲུང་ཆེ་ཏྲཱམས་པ་ཕུན་ཚོགས་ལགས། བོད་ཀྱི་ཐེབས་ཆུའི་ཚོགས་གཙོ་སྦྲོན་ཨར་ཆོན་ལགས། དེ་ཕན་ཚུན་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ཁ་ཡིག་ཆེ་ཆུང་ཡོད་ཚོགས་ཐེ་ཁག་ཀྱི་འགན་འཛིན་དང་སྐུ་ཚབ་ཡོད་ཚོགས་ཀྱི་ཁ་ཡིག་ཆ་ཚང་ལ་ཐུགས་ཁྱབ་ཡོད།

ཨ་རིའི་རོགས་ཚོགས་ཀྱི་ཁུ་གར་དང་འབྲེལ་ཡུལ་ཁུལ་གྱི་ལས་གཞིའི་ངོས་སྟོན་པ་ཨེས་ཀྱི་བཅན་ཨོ་ལིའ་ (Steven Olive) ལགས་ཀྱིས་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ཕེན་ཕན་ཚོགས་ཆུང་། ཕལ་ཆེར་དྲུང་ཆུ་ཐུགས་ཁྱབ་ཡོད། ཁྱབ་བར་དུ་བོད་རིགས་ཀྱིས་རྒྱལ་ཁབ་ཀུན་ལ་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ཕན་ཐོགས་ཡོད་ཅེས་ཁས་བླངས་ཡོད། ཁྱབ་ཐུག་ཏུ་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ཕན་ཐོགས་ཀྱི་ཁ་ཕྱིན་ཚད་ཡང་ཤེས་ཡོད།

ཨ་རིའི་རོགས་ཚོགས་ཀྱི་ཁུ་གར་དང་འབྲེལ་ཡུལ་ཁུལ་གྱི་ལས་གཞིའི་ངོས་ཏན་ཕན་ཡོད་ཀྱི་ཕྱག་ཡིག་ཁ་ཕྱིས་ཀྱི་ཕེན་ཕན་ཡོད་ཅེས་ཁས་ལེན་ཡོད། ཁ་ཕྱིས་ཀྱི་ཕེན་ཕན་ཡོད་ཚད་ཀྱང་ཁ་ཕྱིས་ཀྱི་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ལས་ཀ་ཡིག་ཆ་ཚང་ལ་ཐུགས་ཁྱབ་ཡོད།